

การปรับตัวและเปลี่ยนถ่ายของเรือนพื้นถิ่นหมู่บ้านทะเลน้อย ภายใต้บริบทแวดล้อมธรรมชาติและวิถีชีวิต

ธาม วชิรกาญจน์^๑
พัฒนา ธรรมสุวรรณ

บทคัดย่อ

เรือนพื้นถิ่นชายขอบน้ำทะเลน้อย ที่ก่อตัวขึ้นท่ามกลางบริบทแวดล้อมธรรมชาติที่หลากหลาย แตกยอดออกหน่อเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรม ก่อรูปปั้นทรงเป็นกลุ่มของเรือนพื้นถิ่นที่แสดงออกถึงวิวัฒนาการและการปรับตัวต่อการตั้งถิ่นฐานอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ตลอดจนการรู้จักนำทรัพยากรธรรมชาติมาปรับใช้กับวิถีการดำรงชีวิตตามแต่ฤดูกาล อย่างไรก็ตามความผันแปรที่ถาโถมเข้าใส่จนตั้งตัวและตั้งรับไม่ทัน ก็ส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การใช้พื้นที่ และรูปร่างหน้าตาของเรือน ต้องหยุดชะงักปรับตัวแต่การเปลี่ยนแปลงกลับเข้ามาแทนที่จนเกิดผลเสียต่อเอกลักษณ์ความเป็นตัวตนพื้นถิ่นทะเลน้อยไป

การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นบริบทเพื่อหาความสัมพันธ์ของการปรับตัวและเปลี่ยนถ่ายของเรือนพื้นถิ่นทะเลน้อยภายใต้บริบทแวดล้อมธรรมชาติและวิถีชีวิต อันส่งผลต่อองค์ประกอบภายในและภายนอกของเรือน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการเก็บข้อมูลภาคสนาม ในพื้นที่หมู่บ้านทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เพื่อค้นหาคำตอบและส่งผ่านข้อมูลสู่งานวิจัยสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

จากการศึกษาพบว่า วิถีคนชายขอบน้ำทะเลน้อยรู้จักการปรับตัว และแก้ปัญหาให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติแบบพึ่งพาในลักษณะยืดหยุ่นได้อย่างกลมกลืน แต่กลับเปราะบางกับเทคโนโลยีและนโยบายการพัฒนาของภาครัฐ ที่ก้าวร้าวเข้ามาอย่างน่ากลัว จนอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาที่ไม่สามารถควบคุมได้ จึงเกิดเป็นคำถามตามมาว่า ต่อไปเรือนพื้นถิ่นทะเลน้อย จะค่อยๆปรับตัวตามหรือเปลี่ยนถ่ายอย่างค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไป ทีละเล็กละน้อยได้นานเพียงใด เพราะหากไม่เช่นนั้นแล้วความเป็นเรือนพื้นถิ่นของทะเลน้อยจะเป็นได้เพียงแค่ความทรงจำ กระนั้นเถา

คำสำคัญ : การปรับตัว เปลี่ยนถ่าย เรือนพื้นถิ่น หมู่บ้านทะเลน้อย

^๑ สาขาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, ศรีวิชัย

Study of Adjustment and Transfer of Thale Noi Community's Vernacular Houses in The Context of Environment and Way of Life)

Tham Wachirakan^๑ and Pattana Thamasuwan^๒

Abstract

Thale Noi Vernacular houses have been built amidst diverse natural environments resulting in the cultural heritage which formulated the styles of Vernacular houses. The styles of Vernacular houses represent the appropriate revolution and adjustment of settlement including adaptation of natural resources in living in different seasons. However, unavoidably rapid changes influence the life styles of the Vernacular people leading to changes of life styles, area uses and adaptation of house styles. Subsequently, The said factors gradually replace the identity of the Vernacular characteristics.

The purpose of the study was to investigate the relation of adjustment and changes of Thale Noi Vernacular houses through natural contexts and life styles which influence internal and external components of Vernacular houses. A qualitative research was employed to collect data in the areas of Thale Noi Villages, Kuankhanun District, Phthalung Province to find a conclusion and recorded as the data of Vernacular architectural research.

The result of the research indicated that the Vernacular people of Thele Noi knew how to adjust themselves and solve the problems appropriately, harmoniously and flexibly with environments. However, they were very sensitive to technology and government development policies which threaten the Vernacular life styles. Thus, the incidence could lead to uncontrolled impacts of ecological system. An arousing question is how long the Vernacular house styles of Thale Noi can stand the gradual and steady adjustment or the Vernacular house styles of Thale Noi exist only in a memory.

Keywords : Adjustment Transfer Vernacular Houses Thale Noi Community

^๑ Faculty of Architecture. Rajamangala University of Technology Srivijaya, Meang. Songkhla.

^๒ Faculty of Architecture. Rajamangala University of Technology Srivijaya, Meang. Songkhla.